

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

TRẦN CÔNG THÀNH

HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ
THU THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN TRÊN
ĐỊA BÀN TỈNH TRÀ VINH

Chuyên ngành: Kinh tế phát triển
Mã số: 60.31.05

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Đà Nẵng - Năm 2013

Công trình được hoàn thành tại
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

Người hướng dẫn khoa học: **TS. NINH THỊ THU THỦY**

Phản biện 1: **TS. LÊ BẢO**

Phản biện 2: **TS. ĐOÀN HỒNG LÊ**

Luận văn được bảo vệ tại Hội đồng chấm Luận văn tốt nghiệp
Thạc sĩ Kinh tế họp tại Đại học Đà Nẵng vào ngày 17 tháng 12
năm 2013.

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

- Trung tâm Thông tin - Học liệu, Đại học Đà Nẵng.
- Thư viện trường Đại học Kinh tế, Đại học Đà Nẵng.

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Quản lý thu thuế nói chung, quản lý thu thuế thu nhập cá nhân nói riêng là một trong những giải pháp quan trọng góp phần cân đối thu, chi ngân sách nhà nước, đặc biệt là ngân sách của một tỉnh nghèo như Trà Vinh.

Hiện nay nước ta ngày càng hội nhập sâu rộng vào nền kinh tế thế giới, nhiều loại thuế đã, đang và sẽ cắt giảm theo cam kết quốc tế làm cho ngân sách các cấp, trong đó có ngân sách tỉnh Trà Vinh sẽ hụt thu từ các khoản thuế này, vì vậy việc hoàn thiện công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân để hạn chế các khoản hụt thu ngân sách càng trở nên cấp thiết.

Từ những vấn đề trên kết hợp với những kiến thức bản thân được học ở lớp Cao học Kinh tế phát triển của Trường Đại học Kinh tế Đà Nẵng nên tôi chọn nghiên cứu đề tài “**Hoàn thiện công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân trên địa bàn tỉnh Trà Vinh**” làm luận văn thạc sĩ kinh tế, chuyên ngành Kinh tế phát triển.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Hệ thống hóa cơ sở lý luận về công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân;

Phân tích thực trạng công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân ở tỉnh Trà Vinh;

Đề xuất các giải pháp để hoàn thiện công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân trên địa bàn tỉnh Trà Vinh trong thời gian tới.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu:

Công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân và tình hình chấp

hành của người nộp thuế đối với việc thi hành Luật thuế thu nhập cá nhân.

Phạm vi nghiên cứu:

Đề tài nghiên cứu về công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân tại tỉnh Trà Vinh. Các giải pháp đề xuất trong luận văn có ý nghĩa trong 5 năm tới.

4. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài sử dụng phương pháp nghiên cứu phân tích định tính được minh họa bằng số liệu tổng hợp từ thực tế, kết hợp phương pháp so sánh để phân tích, đánh giá công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân tại Cục thuế tỉnh Trà Vinh.

5. Bố cục của luận văn: Gồm có 3 chương

Chương 1. Cơ sở lý luận về quản lý thu thuế thu nhập cá nhân

Chương 2. Thực trạng công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân trên địa bàn tỉnh Trà Vinh.

Chương 3. Giải pháp hoàn thiện công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân trên địa bàn tỉnh Trà Vinh.

6. Tổng quan về đề tài nghiên cứu:

Có nhiều tác giả quan tâm nghiên cứu đề tài này, song cho đến nay, chưa có đề tài nào nghiên cứu việc hoàn thiện công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân trên địa bàn tỉnh Trà Vinh trong giai đoạn 2009-2012.

CHƯƠNG 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ THU THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN

1.1. KHÁI QUÁT VỀ THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN

1.1.1. Khái niệm về thuế thu nhập cá nhân:

Thuế thu nhập cá nhân là loại thuế trực thu đánh vào thu nhập thực nhận được của các cá nhân trong một kỳ tính thuế nhất định thường một năm, từng tháng hoặc từng lần, không phân biệt nguồn gốc phát sinh thu nhập

1.1.2. Đặc điểm của thuế thu nhập cá nhân

- Là một loại thuế trực thu, đánh vào thu nhập của cá nhân và luôn gắn liền với chính sách xã hội của mỗi quốc gia, mặc dù các quốc gia hiện nay vẫn luôn hướng tới một hệ thống chính sách thuế mang tính trung lập. Khi tính thuế có xem xét đến hoàn cảnh cá nhân nộp thuế.

- Thường được tính theo biểu thuế lũy tiến từng phần vì xuất phát từ vai trò chủ yếu của thuế thu nhập cá nhân là điều tiết mạnh người có thu nhập cao và động viên sự đóng góp của những người có thu nhập thấp, góp phần thực hiện công bằng xã hội.

- Không bóp méo giá cả hàng hóa, dịch vụ, vì nó không cấu thành trong giá bán hàng hóa, dịch vụ.

- Có diện thu thuế rất rộng, với nhiều loại thu nhập khác nhau, khả năng tạo nguồn thu cho ngân sách nhà nước+ cao.

- Thu nhập thông thường được xác định mỗi năm một lần nên thuế thu nhập cũng được xác định chung cho cả năm. Tuy nhiên, thuế thu nhập cũng có thể xác định hằng quý hoặc 6 tháng một lần.

1.1.3. Vai trò của thuế thu nhập cá nhân

- Là công cụ góp phần thực hiện công bằng xã hội, giảm bớt sự chênh lệch về thu nhập giữa những người có thu nhập cao và những người có thu nhập thấp trong xã hội; đảm bảo nguồn thu quan trọng và ổn định cho ngân sách nhà nước; giúp Nhà nước điều tiết thu nhập, tiêu dùng và tiết kiệm.

- Góp phần quản lý thu nhập dân cư; góp phần khắc phục nhược điểm của một số loại thuế khác và góp phần hạn chế sự thất thu thuế thu nhập doanh nghiệp

1.2. CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN

1.2.1. Khái niệm và mục tiêu quản lý thu thuế thu nhập cá nhân

a). Khái niệm quản lý thuế: “Quản lý thuế là quản lý hành chính nhà nước về thuế, bao gồm việc tổ chức, quản lý, điều hành quá trình thu nộp thuế, hay nói cách khác đó là hoạt động chấp hành của cơ quan nhà nước có thẩm quyền mà cụ thể là hệ thống cơ quan quản lý thuế từ trung ương đến địa phương trong quản lý thu, nộp thuế cho nhà nước từ các tổ chức, cá nhân là đối tượng nộp thuế đã được xác định trong các Luật thuế”.

b). Khái niệm quản lý thu thuế thu nhập cá nhân:

Quản lý thu thuế thu nhập cá nhân là sự tác động có chủ đích của các cơ quan chức năng trong bộ máy nhà nước với quá trình tính và thu thuế thu nhập cá nhân để thay đổi quá trình này nhằm tạo nguồn thu cho Ngân sách và đạt được các mục tiêu nhà nước đặt ra.

c). Mục tiêu công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân

Quản lý thu thuế thu nhập cá nhân nhằm: Tăng cường tập trung, huy động đầy đủ, kịp thời số thu cho ngân sách nhà nước trên

cơ sở không ngừng nuôi dưỡng và phát triển nguồn thu; Góp phần tăng cường ý thức chấp hành pháp luật cho các tổ chức kinh tế và dân cư; Phát huy vai trò của thuế thu nhập cá nhân trong nền kinh tế.

1.2.2. Nội dung quản lý thu thuế thu nhập cá nhân

a). Lập dự toán thu thuế:

Là khâu đầu tiên của chu trình ngân sách nhằm xây dựng khả năng huy động nguồn thu của địa phương trong một năm ngân sách phục vụ nhu cầu chi tiêu cho phát triển kinh tế- xã hội. Từ đó giao nhiệm vụ thu phù hợp với khả năng cân đối ngân sách và chức năng, nhiệm vụ của đơn vị quản lý thu.

b). Tổ chức công tác thu thuế: Để tổ chức tốt công tác thu thuế, trước hết phải thực hiện tốt việc tổ chức bộ máy thu thuế

Tổ chức bộ máy thu thuế

Cơ quan thuế các cấp thực hiện sắp xếp, bố trí công chức thuế vào các vị trí quản lý phù hợp khả năng, sở trường của cán bộ thuế và để thực hiện tốt công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân, cần phải xây dựng một đội ngũ công chức thuế chuyên trách được đào tạo chuyên sâu trong công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân.

c). Tuyên truyền- hỗ trợ đối tượng nộp thuế

Ngoài những quy định trong văn bản pháp quy có được hoàn hảo hay không thì sự thành công trong thực hiện chính sách thuế còn phụ thuộc rất lớn vào sự hiểu biết sâu sắc và ý thức chấp hành nghiêm túc của cán bộ thuế cũng như người nộp thuế. Để nội dung chính sách thuế đến với mọi người dân trong xã hội, cơ quan thuế cần phải tiến hành công tác tuyên truyền, hỗ trợ pháp luật thuế.

d). Xử lý tờ khai và kế toán thuế: Để thực hiện tốt công tác xử lý tờ khai và kế toán thuế, cơ quan thuế phải làm tốt công tác

quản lý đối tượng nộp thuế, nhất là thuế thu nhập cá nhân với nhiều loại thu nhập chịu thuế khác nhau, càng đòi hỏi phải cấp mã số cá nhân để quản lý chặt chẽ đến từng đối tượng nộp thuế.

Công tác xử lý tờ khai và kế toán thuế phải đảm bảo tiếp nhận và xử lý kịp thời các sai sót về khai thuế, về hạch toán số thu, từ đó xác định đúng số phải nộp, đã nộp, số còn nợ thuế của cá nhân để phục vụ công tác đôn đốc thu cũng như cưỡng chế thu hồi nợ thuế.

d). Quản lý nợ và cưỡng chế nợ thuế: Cán bộ được giao nhiệm vụ này phải nắm vững nghiệp vụ quản lý nợ thuế, để giúp cho lãnh đạo có biện pháp thu hồi nợ thuế kịp thời vào ngân sách.

Việc xử lý nợ thuế phải đảm bảo tính nghiêm minh của luật pháp, bất kỳ vi phạm nào về chậm nộp tiền thuế đều phải lập đúng thủ tục để xử phạt theo quy định của pháp luật, tránh trường hợp người bị xử lý, người không, gây thiếu công bằng và bức xúc giữa những người nộp thuế với nhau như đã đề cập ở trên.

Hơn nữa cơ quan thuế cần giao chỉ tiêu thu nợ thuế cụ thể cho các bộ phận quản lý để đánh giá chất lượng công tác quản lý thu nợ thuế định kỳ như hạ thấp số nợ cũ (số nợ cũ thu được phải đạt một mức nhất định), không để phát sinh số nợ mới, tổng nợ thuế đến cuối kỳ đánh giá phải thấp hơn kỳ trước đó. Có biện pháp khen thưởng kịp thời các đơn vị thu nợ hiệu quả.

e). Giải quyết hồ sơ hoàn thuế: Để tạo thuận lợi cho công tác hoàn thuế, cần tăng cường phổ biến việc ủy quyền quyết toán thuế thay khi cá nhân có duy nhất thu nhập từ lương tại một nơi, qua đó sẽ giảm đáng kể số lượng hồ sơ hoàn thuế gửi đến cơ quan thuế.

1.2.3. Công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm pháp luật về thuế

a). **Công tác thanh tra, kiểm tra thuế:** Một mặt giúp người nộp thuế chấn chỉnh các sai sót trong kê khai, nộp thuế, mặt khác giúp cơ quan thuế tăng cường các biện pháp quản lý thu, góp phần ngăn chặn, hạn chế vi phạm và kịp thời xử lý; qua đó kiến nghị cấp thẩm quyền sửa đổi, bổ sung chính sách để đảm bảo chính sách ngày càng phù hợp với thực tiễn.

b). **Công tác xử lý vi phạm pháp luật về thuế:** Cơ quan thuế phải xử lý nghiêm minh các trường hợp vi phạm pháp luật thuế, tranh trường hợp người bị xử lý, người không, gây bất công bằng trong hiện nghĩa vụ thuế.

1.2.4. Kiểm soát công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân

Kiểm soát được hiểu là tổng hợp những phương pháp để nắm bắt và điều hành đối tượng quản lý.

Hiện nay, kiểm soát công tác quản lý thu thuế ở các địa phương được Tổng cục Thuế giao cho bộ phận kiểm tra nội bộ thuộc cơ quan thuế các cấp thực hiện.

1.3. CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN QUẢN LÝ THU THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN

1.3.1. Điều kiện kinh tế- xã hội

Hiệu quả của công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân phụ thuộc rất lớn vào mức độ phát triển kinh tế và đời sống của dân cư. Cùng một đơn vị thu thuế trên một khu vực, số đối tượng nộp thuế thu nhập nhiều sẽ giảm bớt chi phí trên một đồng tiền thuế thu được, ngược lại có ít đối tượng nộp thuế và số thuế thu được ít thì chi phí cho một đồng tiền thuế thu được sẽ cao.

1.3.2. Nhân tố về cơ chế chính sách

Việc áp dụng cơ chế chính sách nào trong xây dựng Luật thuế cũng ảnh hưởng lớn đến công tác quản lý thu, nhất là về hiệu quả kinh tế, về thủ tục quản lý thu.

1.3.3. Nhân tố về đối tượng nộp thuế

Thuế thu nhập cá nhân là loại thuế nhạy cảm, liên quan đến nhiều người nộp thuế, nhiều loại thu nhập chịu thuế nên khi áp dụng còn có nhiều ý kiến khác nhau, tính đồng thuận, sẵn sàng tuân thủ nghĩa vụ thuế chưa cao.

1.3.4. Nhân tố thuộc về cơ quan thuế và công chức thuế

Cơ quan thuế là bộ phận cấu thành của bộ máy nhà nước, có tư cách pháp nhân, thay mặt nhà nước đảm nhiệm quản lý thu thuế bằng các hình thức và phương pháp hoạt động nhất định.

Vì vậy đảm bảo cơ sở vật chất cho hoạt động của cơ quan thuế là điều hết sức cần thiết, làm cho nơi này thật sự khang trang, sạch đẹp, vừa đảm bảo tính uy nghiêm vừa hấp dẫn lòng người.

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TRÀ VINH

2.1. KHÁI QUÁT ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, KINH TẾ XÃ HỘI CỦA TỈNH TRÀ VINH ẢNH HƯỞNG ĐẾN CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU THUẾ

2.1.1. Điều kiện tự nhiên

Trà Vinh là một tỉnh ven biển thuộc đồng bằng Sông Cửu Long, được tái lập năm 1992, phía Đông và Đông Nam giáp biển Đông với bờ biển dài 65 km; phía Nam và Tây Nam giáp tỉnh Sóc Trăng; phía Tây và Tây Bắc giáp tỉnh Vĩnh Long; phía Bắc và Đông Bắc giáp tỉnh Bến Tre.

2.1.2. Đặc điểm kinh tế- xã hội

Đặc điểm về kinh tế- xã hội của tỉnh đã tạo ra những thuận lợi cơ bản cho sự phát triển kinh tế tỉnh nhà, tăng khả năng tạo ra nguồn thu cho ngân sách; đồng thời cũng gây ra không ít khó khăn cho sản xuất và đời sống.

2.2. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN TẠI CỤC THUẾ TỈNH TRÀ VINH

2.2.1. Thực trạng về lập dự toán thu thuế

Công tác lập dự toán thu thuế thu nhập cá nhân tại Trà Vinh được thực hiện cùng với lập dự toán thu ngân sách nhà nước hàng năm theo hướng dẫn của Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế.

Kết quả lập dự toán thu thuế thu nhập cá nhân hàng năm, sau khi được cơ quan thẩm quyền duyệt, Cục Thuế đã phân bổ cho các đơn vị trong ngành tổ chức quản lý thu (xem Bảng 2.3)

**Bảng 2.3. Kết quả lập và phân bổ dự toán thu
thuế thu nhập cá nhân**

Đơn vị tính: Triệu đồng

STT	Đơn vị	2009	2010	2011	2012
1	Trà Vinh	6.500	6.700	11.000	15.500
2	Trà Cú	1.400	1.700	2.500	3.860
3	Cầu Ngang	1.300	1.500	2.500	3.400
4	Châu Thành	1.400	2.800	3.900	5.500
5	Duyên Hải	1.300	2.700	3.700	4.100
6	Tiểu cần	2.000	2.100	3.000	3.500
7	Cầu Kè	1.200	1.000	1.600	2.000
8	Càng Long	1.900	2.400	3.200	3.900
9	Cục Thuế	25.000	26.300	47.000	68.240
Cộng		42.000	47.000	79.000	110.000
Tổng dự toán thu của tỉnh		412.700	472.000	625.000	827.000
Tỷ lệ so tổng dự toán thu		10,18%	9,96%	12,64%	13,3%

Nguồn: Phòng Tổng hợp- dự toán, Cục Thuế Trà Vinh

Dự toán thu thuế thu nhập cá nhân ở Trà Vinh không chi tiết theo 10 loại thu nhập chịu thuế do một số loại thu nhập ít phát sinh trên địa bàn tỉnh.

a). Tổ chức bộ máy quản lý thu thuế: Gồm văn phòng Cục Thuế và 8 Chi cục thuế trực thuộc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn theo Quyết định của Bộ Trưởng Bộ tài chính và Tổng cục trưởng Tổng cục Thuế

b). Kết quả thực hiện dự toán thu thuế

Kết quả cụ thể về thu thuế thu nhập cá nhân của tỉnh Trà Vinh từ năm 2009 đến 2012 đều hoàn thành dự toán chung; mặc dù không

giao dự toán chi tiết từng loại thu nhập chịu thuế nhưng số thu thực tế đã phản ánh chi tiết đến 10 loại thu nhập chịu thuế và được phân chia theo từng cấp quản lý gồm Văn phòng Cục Thuế tỉnh và 8 Chi cục Thuế các huyện, thành phố thể hiện tại Bảng 2.6

Bảng 2.6 Kết quả thu thuế thu nhập cá nhân từ 2009 - 2012

Đơn vị tính: Triệu đồng

Loại thu nhập	2009	2010	2011	2012
1. Kinh doanh	4.376	12.258	15.505	19.115
2. Tiền lương	3.070	8.370	16.732	26.699
3. Đầu tư vốn	-	78	920	727
4. Chuyển nhượng vốn	-	-	-	702
5. Nhượng bất động sản	19.578	21.991	25.998	29.474
6. Nhượng quyền thg mại	-	-	-	-
7. Nhượng bản quyền	-	-	-	-
8. Trúng thưởng	19.115	25.230	33.440	34.732
9. Thừa kế, Quà tặng	1	10	92	115
10. Khác	1.177	5	61	101
Tổng cộng	47.317	67.942	92.748	111.665
Đạt so dự toán (%)	112,7	144,6	117,4	101,5
Tỷ lệ so tổng thu NS tỉnh (%)	10,74	12,72	13,81	13,34

Nguồn: Phòng Tổng hợp- dự toán, Cục Thuế Trà Vinh

Theo bảng 2.6 thì trong 10 loại thu nhập chịu thuế hàng năm ở Trà Vinh trong các năm 2009-2012, số thuế thu được từ trúng thưởng chiếm tỷ trọng cao nhất, chủ yếu là từ trúng thưởng xổ số kiến thiết Trà Vinh, kể đến là từ chuyển nhượng bất động sản; từ kinh doanh; từ tiền lương, tiền công; thấp nhất là số thu từ thừa kế, quà tặng, từ

đầu tư vốn, riêng chuyển nhượng vốn chỉ phát sinh 1 trường hợp của năm 2012, thu nhập từ chuyển nhượng quyền thương mại, chuyển nhượng bản quyền bốn năm qua không phát sinh trên địa bàn tỉnh.

Trong quá trình triển khai thực hiện Luật thuế thu nhập cá nhân, từ năm 2009, nền kinh tế nước ta chịu ảnh hưởng khá nặng nề của cuộc khủng hoảng tài chính thế giới, Đảng và Nhà nước ta đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách nhằm tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, đảm bảo an sinh xã hội; trong đó có chính sách miễn, giảm về thuế thu nhập cá nhân, một trong những biện pháp kích cầu cho nền kinh tế. Vì vậy đã làm hụt thu từ thuế thu nhập cá nhân trong thực hiện dự toán thu của tỉnh, từ đó ảnh hưởng lớn đến công tác quản lý thu thuế, nhất là tăng khối lượng công việc phải quản lý như xác định đối tượng, số thuế, thời hạn được miễn, giảm.

c). Công tác Tuyên truyền- Hỗ trợ đối tượng nộp thuế

Thực hiện qua các kênh như: Chuyên mục Thuế phát sóng truyền hình tỉnh mỗi tháng hai lần với thời lượng 20 phút, cấp phát tờ rơi tuyên truyền. Phối hợp với báo, đài, huyện, xã để tuyên truyền; dựng các panô, áp phích, băng rôn khẩu hiệu tuyên truyền nhằm động viên mọi người tích cực nộp thuế đúng, đủ cho nhà nước với tinh thần nộp thuế là yêu nước, là đạo đức công dân. Tổ chức bộ phận trực để giải đáp các vướng mắc về thuế khi người nộp thuế trực tiếp đến cơ quan thuế hoặc hỏi qua điện thoại và hỏi bằng văn bản.

d). Công tác xử lý tờ khai và kê toán thuế

Theo báo cáo công tác thuế từ 2009 đến 2012 của Cục Thuế tỉnh Trà Vinh thì trong 4 năm qua không phát sinh cá nhân có yếu tố nước ngoài phải trực tiếp kê khai, nộp thuế thu nhập cá nhân với cơ quan thuế. Đối với công tác kê toán thuế đã phối hợp chặt chẽ cơ

quan Kho bạc thực hiện dự án hiện đại hóa thu nộp ngân sách nhà nước, vì vậy đã kịp thời hạch toán các khoản thực thu thuế thu nhập cá nhân vào ngân sách nhà nước, trên cơ sở đó đã thực hiện tốt chế độ báo cáo tiến độ hoàn thành theo dự toán thu, đáp ứng yêu cầu chỉ đạo công tác thu hàng tháng, quý, năm.

đ). Công tác quản lý nợ và cưỡng chế nợ thuế:

Công tác quản lý thu nợ thuế cơ bản đã hoàn thành tốt nhiệm vụ, số nợ thuế tồn đọng giảm dần qua các năm, riêng năm 2012 số nợ tăng khá cao, tăng đến 548,41% so 2011. Tuy nhiên số nợ này thuộc diện có khả năng thu hồi.

e). Thực trạng về công tác hoàn thuế:

Những năm qua, việc giải quyết hồ sơ đề nghị hoàn thuế tại Trà Vinh được xử lý kịp thời, không có trường hợp giải quyết trễ hạn, cơ quan thuế tuân thủ đúng quy định về hoàn thuế theo hình thức hoàn trước, kiểm tra sau. Tuy nhiên số lượng hồ sơ đề nghị hoàn quá thấp so với số lượng lao động làm công ăn lương, cũng như số cá nhân, hộ gia đình đang kinh doanh nộp thuế.

2.2.3. Thực trạng về công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý các vi phạm pháp luật về thuế thu nhập cá nhân

Công tác thanh tra thuế thực hiện tại trụ sở người nộp thuế, nhưng những năm qua không có thanh tra về thuế thu nhập cá nhân.

Công tác kiểm tra thuế: Việc kiểm tra thuế tại trụ sở người nộp thuế ở Trà Vinh chủ yếu kiểm tra các nội dung về chấp hành pháp luật thuế Giá trị gia tăng, thuế Thu nhập doanh nghiệp, nội dung kiểm tra về thuế thu nhập cá nhân rất ít.

2.2.4. Thực trạng về kiểm soát công tác quản lý thu thuế

Qua công tác kiểm soát thu thuế ở Trà Vinh giai đoạn 2009-

2010, nhận thấy bộ phận kiểm tra nội bộ đã hoàn thành kế hoạch được giao hàng năm, đồng thời còn kiểm tra đột xuất theo các chuyên đề do cấp trên chỉ đạo. Tuy nhiên việc phát hiện những tồn tại, thiếu sót chưa nhiều, nội dung kiểm tra về thuế thu nhập cá nhân rất mờ nhạt, chủ yếu là kiểm soát việc công khai doanh thu khoán thuế của hộ, cá nhân kinh doanh, việc miễn, giảm thuế do ngưng, nghỉ kinh doanh...chưa đi sâu kiểm soát chi phí sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp liên quan đến người lao động để xác định đúng và đầy đủ các loại thu nhập chịu thuế thu nhập cá nhân.

2.3. ĐÁNH GIÁ CHUNG VỀ CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN TẠI TỈNH TRÀ VINH

2.3.1. Thành công và hạn chế

a). Thành công

- Cục Thuế đã hoàn thành khối lượng công việc rất lớn, cấp mã số thuế cho hơn 40 ngàn người nộp thuế trong vài tháng của năm đầu thi hành Luật thuế thu nhập cá nhân 2009, lũy kế đến nay là 88.590 mã số thuế cá nhân, nếu tính cả 185.257 mã số thuế của cá nhân, hộ gia đình nộp thuế sử dụng đất phi nông nghiệp thì đây là nguồn bổ sung quản lý về người phụ thuộc cũng như quản lý về thuế thu nhập cá nhân nếu có phát sinh sau này.

- Số thu từ thuế thu nhập cá nhân luôn hoàn thành vượt mức dự toán được giao, năm sau cao hơn năm trước và ngày càng chiếm tỷ trọng khá trong tổng thu ngân sách, đến năm 2012 chiếm trên 13% tổng thu toàn tỉnh, tỷ trọng này cao hơn thuế thu nhập doanh nghiệp thu từ các tổ chức, doanh nghiệp.

- Công tác lập dự toán thu thuế được thực hiện chặt chẽ đúng theo hướng dẫn của cấp trên, số giao dự toán năm sau đảm bảo cao

hơn số giao dự toán năm trước và có cơ cấu phù hợp trong tổng thu Ngân sách toàn tỉnh.

- Công tác tuyên truyền, hỗ trợ pháp luật thuế được cơ quan thuế các cấp quan tâm thực hiện bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng, người nộp thuế bước đầu làm quen với việc trực tiếp trích tiền từ thu nhập của mình để nộp thuế cho nhà nước.

- Công tác giải quyết hồ sơ hoàn thuế thu nhập cá nhân được thực hiện đúng quy định, không để xảy ra trường hợp quá hạn giải quyết đã tạo niềm tin cho cá nhân nộp thuế trong tuân thủ pháp luật thuế của nhà nước.

- Công tác quản lý nợ thuế thu nhập cá nhân đạt yêu cầu, tỷ lệ nợ thuế trên tổng số thu, thấp hơn nhiều so với nhiệm vụ được giao.

- Công tác kiểm tra về thuế nhập cá nhân có quan tâm thực hiện, từng bước nâng cao ý thức tuân thủ pháp luật thuế của người nộp thuế.

- Công tác kiểm soát về quản lý thu thuế thu nhập cá nhân đã tham mưu kịp thời cho lãnh đạo cơ quan thuế có biện pháp uốn nắn chấn chỉnh những sai phạm trong quản lý thu thuế.

b). Hạn chế

- Một số nội dung quy định trong chính sách thuế chưa thật sự rõ ràng, dễ hiểu, gây khó khăn lớn trong tổ chức quản lý thu.

- Công tác tuyên truyền, hỗ trợ người nộp thuế chưa đáp ứng so với yêu cầu, nhiều trường hợp các cơ quan, đơn vị, cá nhân nộp thuế chưa nắm rõ quy định về thủ tục tính thuế, kê khai, nộp thuế nên trong thực hiện còn vi phạm chậm nộp tờ khai, chậm nộp thuế, chậm nộp quyết toán thuế theo quy định.

- Công tác kiểm tra thuế, thanh tra thuế phát hiện vi phạm về

thuế thu nhập cá nhân chưa nhiều, chủ yếu là thanh, kiểm tra thuế thu nhập cá nhân thường đi kèm với các loại thuế khác.

- Công tác kiểm soát qua kết quả kiểm tra nội bộ về quản lý thu thuế thu nhập cá nhân ở tỉnh còn rất hạn chế, việc phát hiện và xử lý vi phạm chưa nhiều.

2.3.2. Nguyên nhân của những hạn chế

- Một số quy định của chính sách chưa thực sự rõ ràng, một số thủ tục còn phức tạp,...nhưng việc sửa đổi, bổ sung không kịp thời gây khó khăn trong thực hiện.

- Trong quản lý thu nhập của cá nhân hiện khó kiểm soát được tất cả thu nhập của cá nhân để đưa vào diện thu thuế do tình trạng thanh toán dùng tiền mặt còn rất phổ biến.

- Các Quy trình quản lý theo đặc thù riêng của thuế thu nhập cá nhân chưa được ban hành, chưa xây dựng được Sổ tay nghiệp vụ quản lý về thuế thu nhập cá nhân nên cán bộ công chức thuế thiếu cảm nang thực hiện

- Các phần mềm ứng dụng quản lý thuế đã được xây dựng và triển khai nhưng chưa được hoàn thiện, thường phải nâng cấp,

- Người nộp thuế ít quan tâm tìm hiểu các quy định của pháp luật về thuế thu nhập cá nhân, nhất là các hội nghị tập huấn chính sách mới do cơ quan thuế tổ chức thường tham dự rất ít, các đại lý thuế ở tỉnh rất hạn chế,

- Công tác quản lý tài sản, bất động sản ở nước ta chưa đi vào nề nếp, cơ sở dữ liệu còn yếu kém nên việc xác định một số khoản thu nhập chịu thuế, miễn thuế đối với hoạt động chuyển nhượng bất động sản gặp khó khăn.

- Tổ chức bộ máy quản lý thu thuế thu nhập cá nhân chưa thật

sự vận hành có hiệu quả, nhất là tại các Chi cục Thuế, thường bố trí một vài cán bộ làm công tác này gắn với các công tác khác.

- Đội ngũ cán bộ thuế toàn tỉnh còn hạn chế cả về số lượng lẫn trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, phần lớn đã tốt nghiệp trung cấp trở lên từ những năm về trước nhưng việc cập nhật thông tin mới về sự thay đổi của chính sách thuế chưa được kịp thời, thường xuyên.

CHƯƠNG 3

GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TRÀ VINH

3.1. CĂN CỨ ĐỂ XÂY DỰNG GIẢI PHÁP

3.1.1. Dự báo sự biến động của môi trường

Các dự án xây dựng nhà máy nhiệt điện Duyên Hải, Kênh đào cho luồng tàu biển vào Sông Hậu, xây dựng cảng biển,... đã và đang được đầu tư xây dựng sẽ góp phần phát triển kinh tế- xã hội của tỉnh trong những năm tới. Mặt khác, thực hiện lộ trình thanh toán không dùng tiền mặt của Chính phủ sẽ tạo điều kiện cho công tác kiểm soát thu nhập của người nộp thuế từng bước được thuận lợi hơn.

3.1.2. Chiến lược phát triển kinh tế- xã hội của tỉnh thời gian tới

Nghị quyết Đại hội tỉnh Đảng bộ Trà Vinh nhiệm kỳ 2010-2015 đã xác định: *“Tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng bộ; đoàn kết các dân tộc, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển nhanh và bền vững, đưa Trà Vinh ra khỏi tình trạng tỉnh kém phát triển, trở thành tỉnh phát triển trung bình khá trong khu vực. Nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của chính quyền các cấp, đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính; cải cách tư pháp; thực hiện có hiệu quả cuộc đấu tranh phòng, chống và đẩy lùi quan liêu, tham nhũng, lãng phí. Tăng cường quốc phòng- an ninh. Đổi mới nội dung phương thức hoạt động, phát huy vai trò đại diện và giám sát của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể...”*

3.1.3. Một số quan điểm có tính định hướng khi xây dựng giải pháp

Chiến lược cải cách hệ thống thuế giai đoạn 2011-2020 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 732/QĐ-TTg ngày 17/5/2011 thể hiện chính sách của Nhà nước ta trong cải cách hệ thống thuế đến năm 2020 tạo điều kiện thuận lợi cho quản lý thu.

3.2. MỘT SỐ GIẢI PHÁP

3.2.1. Hoàn thiện các văn bản hướng dẫn chính sách thuế và các quy trình quản lý thu thuế thu nhập cá nhân

Xây dựng và hoàn thiện các văn bản hướng dẫn thực hiện Luật thuế thu nhập cá nhân mới và Luật Quản lý thuế mới cũng như xây dựng các quy trình quản lý thu thuế thu nhập cá nhân nhằm giúp cho người nộp thuế thuận tiện kê khai, tính thuế, nộp thuế và quyết toán thuế, đồng thời giúp cơ quan thuế dễ dàng kiểm tra, kiểm soát, giảm thiểu các thủ tục hành chính về thuế.

3.2.2. Hoàn thiện công tác lập dự toán thu thuế thu nhập cá nhân

Quá trình thực hiện dự toán thu thuế thu nhập cá nhân cần cập nhật dữ liệu để lưu trữ đầy đủ, chi tiết đến từng loại thu nhập chịu thuế, xác định đối tượng quản lý thu, làm cơ sở dự báo số thu giúp cho công tác xây dựng dự toán thu có căn cứ khoa học và sát với thực tiễn; đồng thời khâu chuẩn bị lập dự toán cần tổ chức chặt chẽ, chu đáo, có sự phối hợp đồng bộ giữa các bộ phận quản lý theo từng chức năng để cung cấp kịp thời các thông tin số liệu trong quản lý nhằm phục vụ tốt cho công tác dự báo, dự toán thu;

3.2.3. Hoàn thiện công tác tổ chức thu thuế

b). Hoàn thiện tổ chức bộ máy thu thuế:

Kiện toàn tổ chức bộ máy quản lý thu thuế thu nhập cá nhân, nhất là ở các Chi cục Thuế nhằm khắc phục tình trạng cán bộ thuế

kiêm nhiệm quản lý nhiều loại thuế như hiện nay làm ảnh hưởng đến chất lượng công việc, nghiệp vụ chuyên môn của cán bộ chưa mang tính chuyên nghiệp.

c). Hoàn thiện công tác tuyên truyền, hỗ trợ người nộp thuế, tổ chức nhiều hội nghị tập huấn chính sách thuế, các thủ tục kê khai, nộp thuế cho tất cả các đối tượng, làm cho mọi người nắm rõ các quy định về thủ tục hành chính thuế để thi hành. Theo dõi, khảo sát nắm rõ nhu cầu cần hỗ trợ pháp luật thuế để có biện pháp hỗ trợ phù hợp.

d). Công tác xử lý tờ khai thuế phải tổng hợp và phân tích kịp thời tình hình tiếp nhận, xử lý tờ khai, báo cáo kịp thời danh sách đơn vị, cá nhân chưa nộp, xử lý nộp chậm tờ khai theo quy định để giúp lãnh đạo cơ quan thuế chỉ đạo thực hiện tốt công tác này.

Công tác kế toán thuế: Xây dựng phần mềm kế toán thuế để theo dõi hạch toán kịp thời chính xác toàn bộ các khoản thu từ thuế nói chung, thuế thu nhập cá nhân nói riêng vào các tài khoản kế toán thuế; tổ chức đội ngũ cán bộ làm công tác kế toán thuế vững mạnh, đáp ứng yêu cầu tổng hợp cung cấp thông tin tiến độ thu thuế để phục vụ tốt công tác chỉ đạo quản lý thu.

đ). Công tác xử lý nợ và cưỡng chế nợ thuế:

Sớm xây dựng và ban hành các tiêu chí đánh giá rủi ro trong quản lý thu nợ thuế, bổ sung, hoàn chỉnh các tiêu chí phân loại nợ thuế để đảm bảo phù hợp với quy định mới của Luật Quản lý thuế.

e). Hoàn thiện công tác hoàn thuế:

Tổ chức thực hiện tốt công tác kiểm tra sau hoàn thuế để phát hiện và xử lý kịp thời các gian lận trong kê khai hoàn thuế.

3.2.4. Hoàn thiện công tác thanh tra, kiểm tra thuế, xử lý các vi phạm về thuế thu nhập cá nhân

a). Hoàn thiện công tác thanh tra, kiểm tra thuế

- Hoàn thiện tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra thuế, kiểm tra thuế, đảm bảo có đủ phẩm chất đạo đức cán bộ thuế, năng lực chuyên môn, chuyên sâu, chuyên nghiệp nhằm phát hiện và xử lý kịp thời mọi vi phạm pháp luật thuế.

- Sớm hoàn thành việc xây dựng cơ sở dữ liệu người nộp thuế thu nhập cá nhân tích hợp toàn quốc để phục vụ tốt công tác phân tích đối tượng cần thanh tra, kiểm tra thuế theo rủi ro.

- Tăng cường công tác kiểm tra hồ sơ khai thuế tại cơ quan thuế và tại trụ sở Người nộp thuế, đảm bảo tăng dần số lượng người nộp thuế được thanh tra, kiểm tra thuế hàng năm.

b). Hoàn thiện công tác xử lý các vi phạm:

Tăng cường phối hợp với cơ quan công an, cơ quan tài chính, kế hoạch quản lý chặt chẽ các trường hợp cá nhân, hộ gia đình kinh doanh nhưng không đăng ký kinh doanh, không đăng ký thuế; xin ngưng, nghỉ kinh doanh để được giảm, miễn thuế nhưng vẫn hoạt động bình thường; trên cơ sở đó có biện pháp xử lý nghiêm theo pháp luật những trường hợp vi phạm.

Cơ quan thuế cương quyết áp dụng các biện pháp xử lý vi phạm pháp luật về thuế, nhất là việc nộp chậm hồ sơ khai thuế để thúc đẩy họ tuân thủ nộp hồ sơ khai thuế đúng hạn; mọi trường hợp nộp chậm tiền thuế thu nhập cá nhân đều phải xử phạt theo quy định; tránh trường hợp người bị phạt, người không, gây thắc mắc so bì giữa những người nộp thuế.

3.2.5. Hoàn thiện công tác kiểm soát quản lý thu thuế thu nhập cá nhân.

Cần tăng cường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ làm công tác kiểm

tra nội bộ nhằm đáp ứng yêu cầu kiểm soát toàn bộ quá trình quản lý thu thuế nói chung, thuế thu nhập cá nhân nói riêng.

Cần sớm xây dựng và ban hành mới quy trình kiểm tra, thanh tra nội bộ ngành thuế đảm bảo phù hợp với các nội dung vừa được sửa đổi, bổ sung của Luật Quản lý thuế mới và Luật thuế thu nhập cá nhân mới.

Hiện nay chưa có phần mềm ứng dụng phục vụ công tác kiểm tra nội bộ ngành thuế, vì vậy Tổng cục Thuế cần quan tâm xây dựng phần mềm ứng dụng để phục vụ cho công tác này, qua đó tạo thuận lợi cho việc kiểm tra phát hiện các vi phạm để xử lý và chấn chỉnh kịp thời, góp phần tăng cường hiệu quả công tác kiểm tra, kiểm soát đối với hoạt động quản lý thuế nói chung, quản lý thu thuế thu nhập cá nhân nói riêng cho nội bộ ngành thuế Trà vinh.

3.3. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ

3.3.1. Đối với Tổng cục Thuế, Bộ Tài chính

Xem xét để ban hành văn bản chỉ đạo thực hiện thống nhất các vấn đề vướng mắc nêu tại giải pháp hoàn thiện các văn bản hướng dẫn thực hiện chính sách thuế và các quy trình nghiệp vụ quản lý thu thuế thu nhập cá nhân để các địa phương dễ dàng tổ chức thực hiện.

3.3.2. Đối với chính quyền địa phương

Chỉ đạo Ủy ban nhân dân các cấp tổ chức thực hiện tốt các quy định của pháp luật về thuế thu nhập cá nhân trên địa bàn quản lý, nhất là phối hợp cơ quan thuế trong xử lý vi phạm bằng các biện pháp cưỡng chế thuế theo quy định của luật Quản lý thuế, đảm bảo kỷ cương pháp luật được thực thi nghiêm chỉnh trên địa bàn tỉnh.

3.3.3. Đối với Cục Thuế tỉnh

Tăng cường các biện pháp tổ chức xây dựng bộ máy thu thuế,

nâng cao hiệu quả, hiệu lực bộ máy tổ chức, đội ngũ cán bộ bằng nhiều hình thức đào tạo, bồi dưỡng, nhất là đào tạo trình độ sau đại học; kiện toàn, hoàn thiện cơ sở vật chất, trang thiết bị; tăng cường công tác tuyên truyền, hỗ trợ và cung cấp dịch vụ cho người nộp thuế; nâng cao năng lực hoạt động thanh tra, kiểm tra, giám sát tuân thủ pháp luật của người nộp thuế cũng như nội bộ ngành thuế;

Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và áp dụng thuế điện tử để nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý thu thuế, góp phần đáp ứng yêu cầu quản lý thuế theo Chiến lược cải cách hệ thống thuế Việt Nam đến 2020 là phấn đấu đưa Việt Nam thuộc nhóm các nước hàng đầu khu vực Đông Nam Á trong xếp hạng mức độ thuận lợi về thuế vào năm 2020.

KẾT LUẬN

Qua nghiên cứu đề tài “ **Hoàn thiện công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân trên địa bàn tỉnh Trà Vinh**” Luận văn đã thực hiện được các mục tiêu sau:

1. Hệ thống hóa một số cơ sở lý luận về thuế và quản lý thuế thu nhập cá nhân.

2. Phân tích, đánh giá thực trạng công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân trên địa bàn tỉnh Trà Vinh giai đoạn 2009-2012.

3. Trên cơ sở lý luận, phân tích, đánh giá thực tế về quản lý thu thuế thu nhập cá nhân ở Trà Vinh, tác giả đã đề xuất một số giải pháp để hoàn thiện hơn, như sau:

- Hoàn thiện các văn bản hướng dẫn chính sách thuế và các quy trình quản lý thu thuế thu nhập cá nhân;

- Hoàn thiện công tác lập dự toán thu thuế;

- Hoàn thiện công tác tổ chức thu thuế;

- Hoàn thiện công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý các vi phạm về thuế;

- Hoàn thiện việc kiểm soát công tác quản lý thu thuế.

Qua đó đã kiến nghị các cơ quan có thẩm quyền nhằm tăng cường công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân ở Trà Vinh.

Mặc dù đã cố gắng rất nhiều, song luận văn sẽ không tránh khỏi những hạn chế nhất định. Kính mong quý Thầy, Cô trong Hội đồng chỉ dẫn để luận văn hoàn thiện hơn nhằm áp dụng vào công tác quản lý thu thuế thu nhập cá nhân ở địa phương./.